

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS FEJLESZTÉSI PROGRAM

GINOP-5.3.4-16-2017-00028

ÖSSZEFOGLALÁS

A javaslat célja, hogy a szervezet rendszerében még fellelhető tartalékok feltárásával, azok kiaknázási lehetőségeinek bemutatásával, a tervezési fázis előkészítésével tovább tökéletesedhessen az kereskedelmi szervezetek munkavédelmi helyzete.

A kidolgozott rendszerben olyan kereskedelembe dolgozó kollégák számára is megnyílhat az út a kockázatalapú prevencióban való részvételre, akik nem rendelkeznek munkavédelmi – munkabiztonsági és/vagy munkaegészségügyi - szakképzettséggel.

A módszertan alkalmazása kiegészítheti a kereskedelembe tevékenykedő munkavédelmi szakemberek szaktevékenységét a munkavédelmi képviselők, szakszervezeti tisztségviselők, munkavállalók, vezető beosztású munkavállalók tapasztalatával, véleményével.

Egészséges munkavállalókkal, eredményes munkavédelmi gyakorlat megteremtésével elérhető versenyképesség növeléssel tartósan piaci előnyökre lehet a kereskedelembe is szert tenni a versenytársakkal szemben, folyamatosan növelve a munkavállalók és más érintett felek megelégedettségét

Kapás Zsolt

Munkavédelmi szakmérnök Szakértői jogosultság:
Mb24-Sz;Mb25-Sz

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Tartalom	1
Összefoglalás.....	2
1. A kockázatértékelés elméleti alapjai, folyamata. A kockázatalapú munkavédelem alapjai ..	0
2. A rendszer megfelelőségének értékelése.....	1
3. A kockázatértékelési rendszerfejlesztési terve.	3
4. Munkavédelmi felülvizsgálat.	12
4.1. A Munkavédelmi felülvizsgálati űrlap	12
4.2. Tevékenység kockázatértékelési űrlap	12
4.3. Felülvizsgálati jegyzőkönyv.....	13

Összefoglalás

A hatásos munkavédelem alapja a kockázatalapú prevenció folyamatának megvalósítása.

A veszélyek azonosítása, a kockázatok értékelése, a kockázatok kézbentartásának meghatározása olyan szervezeti tevékenység folyamat, amely eredményes eszközként szolgálhat a munkatársak és mások veszélyeinek folyamatos csökkentésében.

A kereskedelmi szervezetek összetett, sokrétű tevékenységet folytatnak, amelyek mind a munkatársai, mind a szolgáltatásokat igénybe vevő vásárlók egészségére és biztonságára bizonyos mértékű veszélyeket jelentenek.

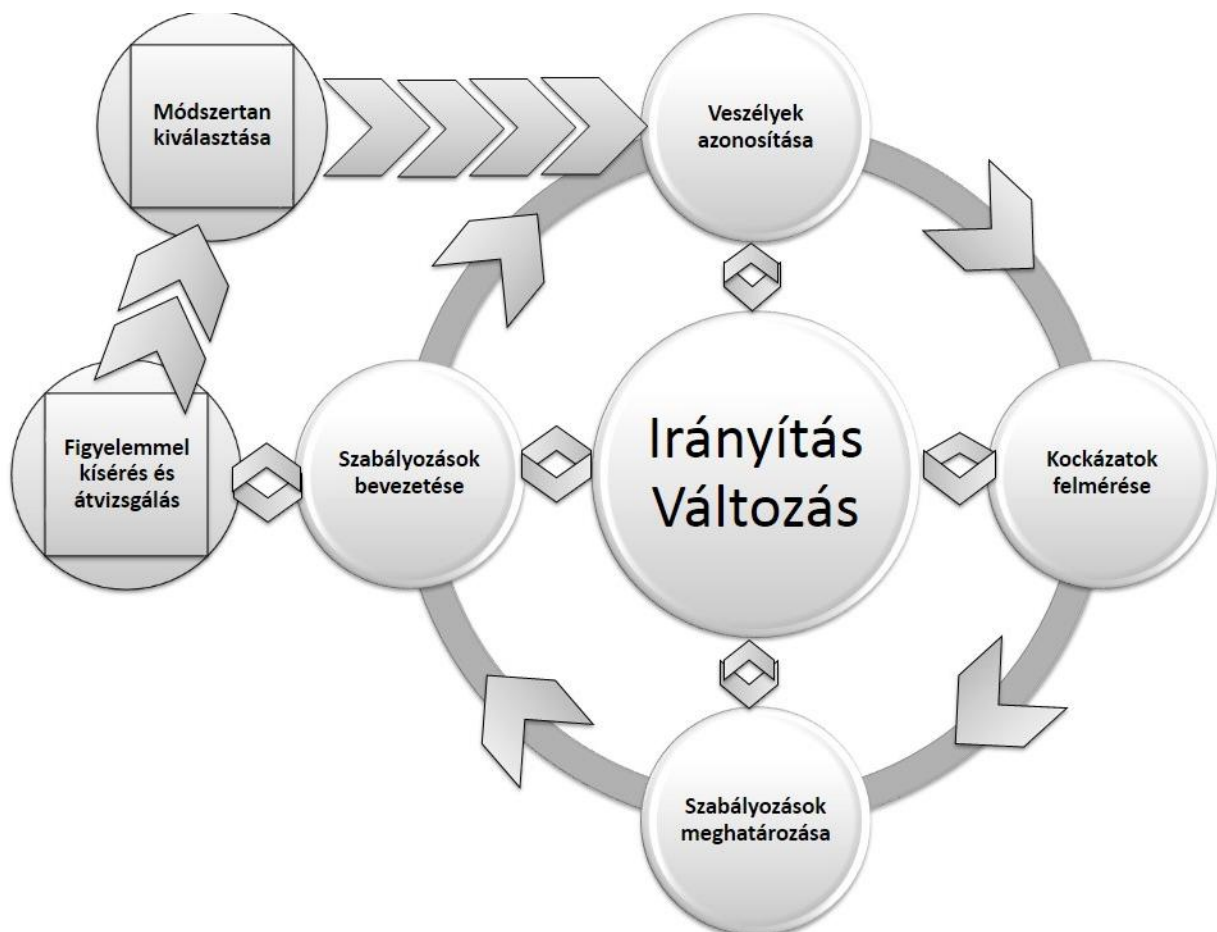
A munkavédelem szempontjából alapvető fontosságú ennek a veszélystruktúrának a pontos ismerete, az általuk megjelenített kockázatok jelenlétének, jelentőségének munkavállalói megítélése, a számukra elfogadhatatlan kockázatok megjelenítése annak érdekében, hogy a munkáltató elfogadható mértékűre tudja csökkenteni azokat. Ezt segítő a módszertan lehetőséget biztosít a munkavédelmi képviselők, a szakszervezeti tisztségviselők, a különböző szintű vezetők kockázatcsökkentési, kockázatkezelési javaslatainak a megjelenítésére is.

A kockázatértékelés mindenkori fontossága miatt lényeges, hogy ennek a módszere, a munkatársak bevonásának jellege és mértéke teremtsen meg a munkahelyi egészségvédelem és biztonság érdekében megvalósított szervezeti aktivitások szinergiáját, a tényleges, látható, és mérhető eredményességet.

1. A kockázatértékelés elméleti alapjai, folyamata. A kockázatalapú munkavédelem alapjai

A kockázatértékelési módszert a kereskedelem szervezeti egységeire szabottan, egységes rendszerben határoztuk meg.

A kockázatértékelés folyamatának főbb elemei

A kiválasztott módszernek több alapvető követelmény szempontjából kell bizonyítania a megfelelőségét:

- Járuljon hozzá a kereskedelmi szervezet eredményes működéséhez, versenyképessége növeléséhez
- Feleljen meg a jogszabályi és egyéb követelményeknek.

- Feleljen meg a kereskedelmi szervezeti egységek igényeinek, legyen hasznára az adott szervezeti egységnek.
- Mérhető legyen, alkalmas a változások nyomon követésére.

2. A rendszer megfelelőségének értékelése.

Az MSZ 28001:2008 szabvány az alábbi meghatározásokat rögzíti:

Veszély: Előidéző ok, helyzet vagy tett, amely emberi sérülést, egészségkárosodást, illetve ezek kombinációját okozhatja.

Veszélyazonosítás: Folyamat annak felismerésére, hogy egy veszély létezik és e veszély jellemzőinek meghatározása.

Kockázat: Egy veszélyes esemény vagy annak való kitettség előfordulási valószínűsége és az általa okozott sérülés vagy egészségkárosodás súlyosságának kombinációja.

Kockázatértékelés: Folyamat a veszély(ek)ből származó kockázat(ok)nak a meglévő szabályozások megfelelőségének figyelembevételével végzett felbecsülésére, és annak eldöntésére, hogy a kockázat(ok) elfogadható(k) - e vagy sem.

Elfogadható kockázat: Olyan szintre csökkentett kockázat, amelyet a szervezet – jogi kötelezettségei és saját MEB – politikája alapján – el tud viselni

A meglévő kockázatértékelési gyakorlat elsősorban a szabvány, valamint az 1993. évi XCIII. munkavédelmi törvény (Mvt. 54 § (2) *A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét, és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe. A kockázatértékelés elvégzése munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül. A kockázatértékelést a kémiai biztonság területén a külön jogszabályban foglaltak szerint kell elvégezni.*) meghatározásinak való megfelelőség szempontjából került vizsgálatra.

A kockázatok kézbentartása, minimalizálása érdekében a kockázatkezelés során szem előtt tartandó intézkedési hierarchia szerint szükséges eljárni.

- **Megszüntetés:** A veszélyforrás teljes megszüntetésével a leghatékonyabb megoldáshoz jutunk.
- **Helyettesítés:** Ha valamilyen ok miatt (anyag, technikai stb.) a veszélyforrás teljes megszüntetése nem lehetséges. Ekkor a veszélyest – amennyiben van rá lehetőség - helyettesíteni kell kevésbé veszéllyessel.
- **Műszaki kontroll:** Amennyiben sem megszüntetni, sem helyettesíteni nem lehetséges a veszélyes elemet, akkor műszaki megoldásokkal kell a lehető legbiztonságosabbá tenni a munkahelyet.
- **Adminisztratív kontroll:** Amennyiben sem megszüntetni, sem helyettesíteni, sem műszaki kontroll alá vonni nem tudjuk a veszélyes elemet, akkor új munkautasítások kiadásával, képzési programok indításával, szervezési intézkedések meghozásával kell a biztonságot fokozni.
- **Egyéni védőeszközök biztosítása:** Amennyiben más megoldás nincs, utolsó lehetőségként kerülhet alkalmazásra. Ez egyébként rendkívül hatékony védelmi mód, amennyiben az egyéni védőeszköz megfelelő műszaki kialakítású, jó állapotban van, az előírt védelmi képességekkel rendelkezik, és a munkavállaló az előírt módon használja.

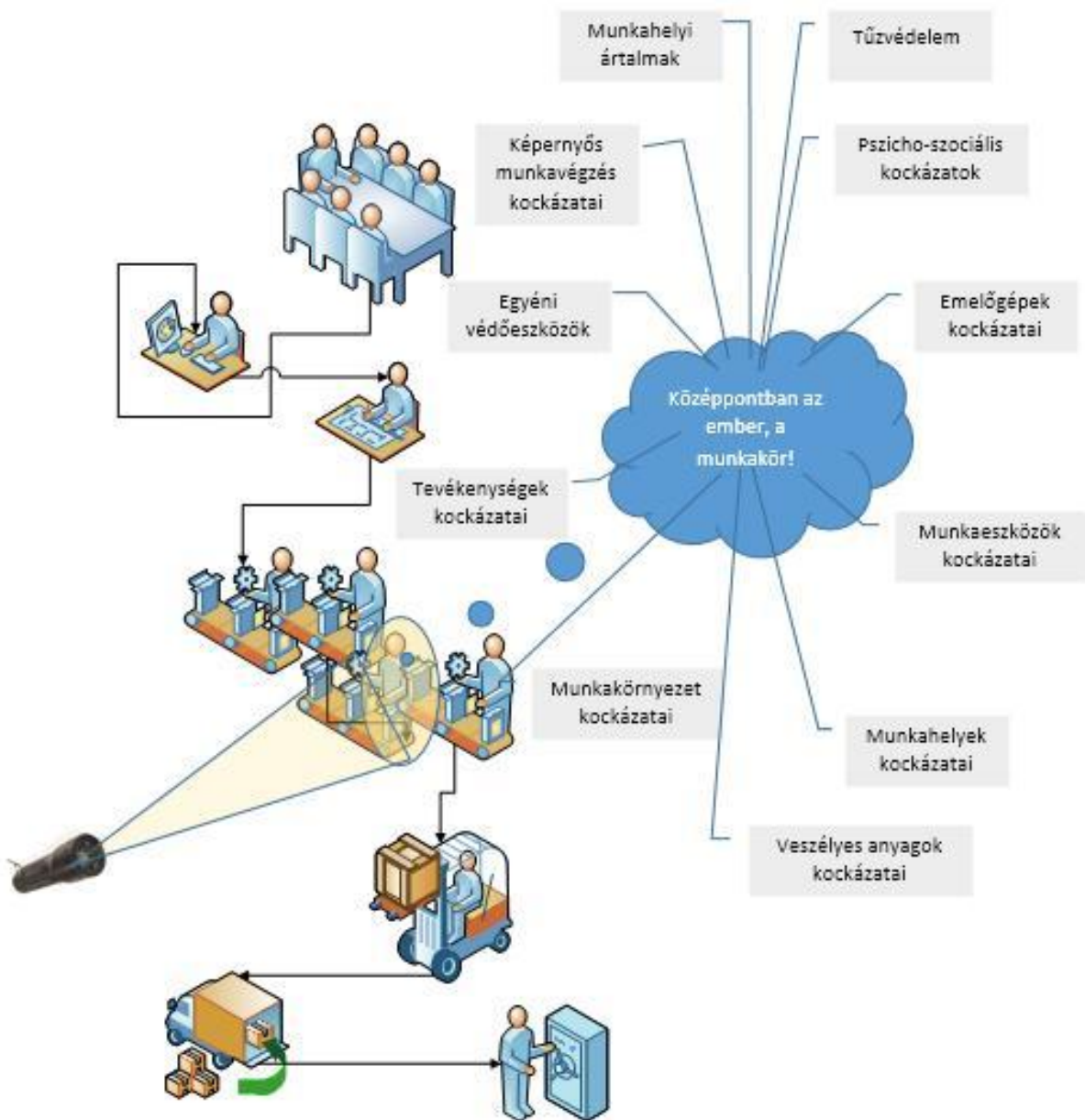
A munkatársakat érő megterhelések csökkentése mellett az eredményes kockázatkezelés eszköze lehet a munkatársak megbirkózási képességének növelése is.

- Az eredményes kockázatkezelés lehetséges eszközei között szerepelteti a munkatársak egyéni kompetenciáinak a fejlesztését /a megbirkózási képesség fejlesztését/ is.
- A munkahelyi egészségfejlesztés főleg a pszichoszociális kockázatok kezelése területén lehet eredményes.

•

3. A kockázatértékelési rendszerfejlesztési terve.

A kereskedelmi szervezetek egyre nagyobb mértékben elkötelezettek az emberi egészség és biztonság iránt, működésük során fejleszteni kívánják a biztonságot, az egészséget szolgáló megoldásait. Ezért a kockázatalapú munkavédelem megvalósítása érdekében a veszélyazonosítás fókuszába magát a munkát végző embert állítjuk.

A javasolt kockázatértékelési rendszerfejlesztés alapfilozófiája

A kockázatértékelés komplex prevenciós szervezeti tevékenység.

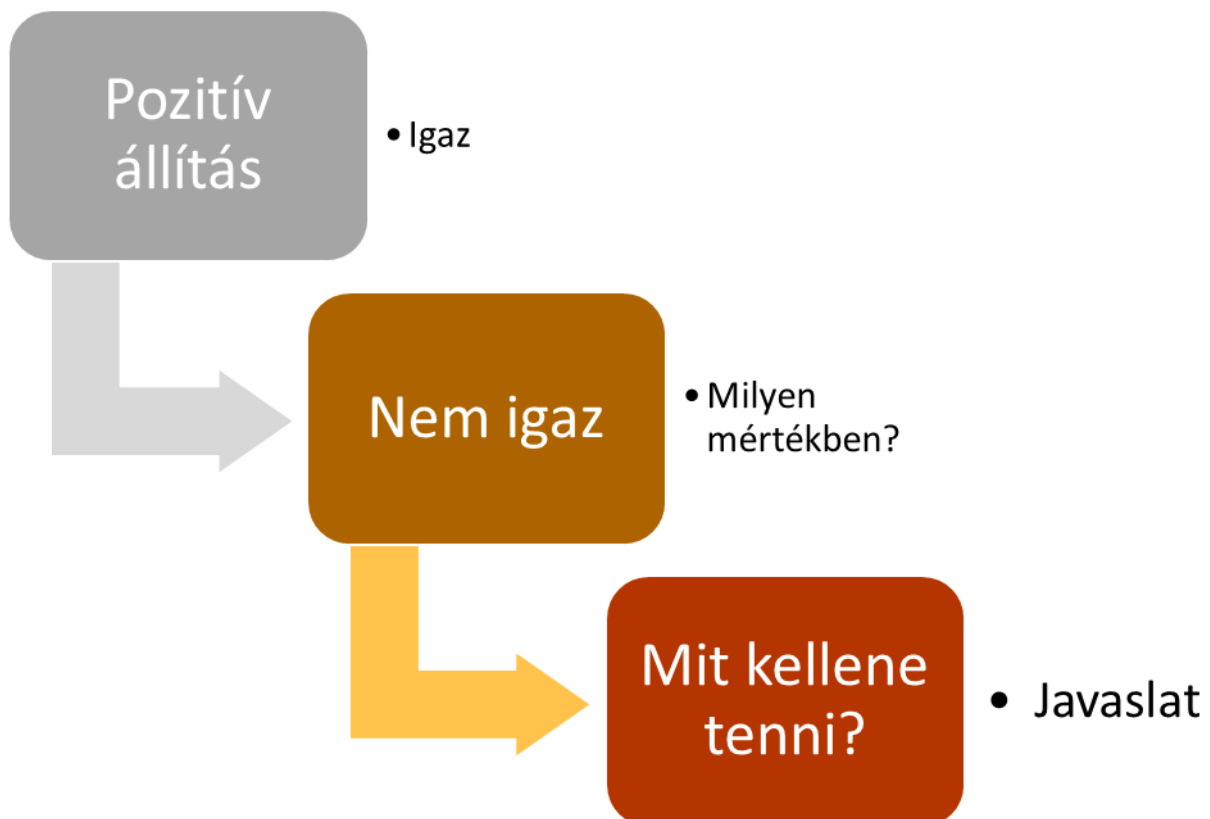
A teljes személyi állomány teljes körű bevonása érdekében több síkon történő kockázatértékelési tevékenységre teszünk javaslatot. Ezek:

- Tevékenységek veszélyazonosítása
- Interjúk és/vagy kérdőív (pszichoszociális igénybevételek számbavétele a munkavállalók körében, pszichoszociális megterhelések számbavétele a vezetők körében)
- Kérdéslista (munkavállalók, vezetők bevonásával munkavédelmi vezető és a foglalkozás-egészségügyi szakemberek töltik ki)

A kockázatértékelési folyamat

1. Kockázatértékelési kérdéslista. Kitöltés: helyszíni szemle, interjúk és/vagy kérdőív.

Felépítése:

Kiértékelése:

A szervezettől elvárt aktivitás	Munkavállaló egészsége és biztonsága nincs jelentősen veszélyeztetve (nincs számottevő veszély) A helyzet további javítását a későbbiekben napirendre kellene venni	Munkavállaló egészsége, biztonsága veszélyeztetve van (Elfogadhatatlan, beavatkozást igénylő kockázatot jelentős veszély) A szükséges beavatkozást napirendre kell venni.	Munkavállaló egészsége, biztonsága súlyosan veszélyeztetve van (Elfogadhatatlan kockázat, azonnali beavatkozást igénylő kockázatot eredményező veszély) A szükséges beavatkozást azonnal el kell rendelni
A pozitív állítás a működéssel kapcsolatban igaz?			
Igaz			
Nem igaz			45 ^{bolti pénztáros}

A mátrixban feltüntetésre kerülhet a kockázatértékelés kérdéslista kérdésének a sorszáma, ellátva az érintett munkakör jelzésével. A mátrixban ezen felül feltüntetésre kerülhet a felmérést végző által megfogalmazott, javasolt intézkedés is.

A felmérés 78. sorszámú elemétől a továbbiak a munkatársak **pszichoszociális kockázatait** hivatott felmérni.

A felmérés az alábbi meghatározások figyelembe vételével került megtervezésre és lebonyolításra.

Megterhelés: A munkakörnyezet különböző, általában jól definiálható és objektíven mérhető, a dolgozó szervezetével kapcsolatba kerülő expozíciós hatásainak komplexitása. Azaz: a munkavégzéssel összefüggő valamennyi tényező együttese, amely a munkavállalóra konkrét hatást fejt ki.

Igénybevétel: A megterhelések következtében az érintett szervezetében kialakult, különböző jellegű, irányú, mértékű strukturális és/vagy fiziológiai változások összességét. Azaz: a hatások milyen mértékű és minőségű változásokat, reakciókat váltanak ki a munkavállalók szervezetében.

Pszichoszociális kockázat: 1993. évi XCIII. törvény 87.§ 1/H. pont: „Pszichoszociális kockázat: a munkavállalót a munkahelyen érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszügyakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be”.

Stressz: Napjainkban a stressz kifejezést a legáltalánosabb értelemben használják: az ember és környezete közötti kölcsönhatás folyamatában az újszerű, magatartási választ igénylő helyzeteket nevezzük stresszhelyzetnek. Szűkebb értelemben csak azok a helyzetek minősülnek stresszhelyzetnek, amelyeket egyéni aktivitással kontrollálhatatlannak, megoldhatatlannak bizonyulnak. Azaz a stresszt, mint fogalmat értelmezhetjük úgy, mint a saját erőforrásaink és az adott helyzetünk követelményei közötti különbséget, össze nem illést.

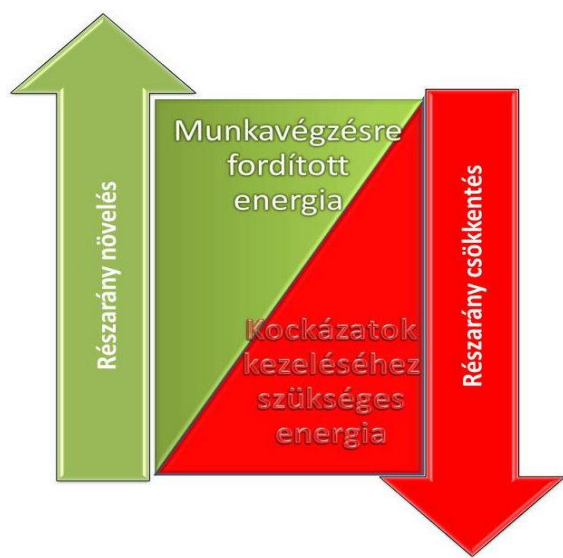
Munkával összefüggő stressz (MÖS): Munkával összefüggésben akkor jelentkezik stressz, amikor a munkakörnyezet követelményei meghaladják a munkavállaló azon képességét, hogy ezeket a követelményeket teljesítse.

Elméleti alapok

Az ágazati szervezetek működésének folyamatos fejlesztése a versenyképesség növelését, illetve bizonyos versenyképességet csökkentő hatások felszámolását, negligálását szolgálják.

Az ágazati szervezetek működésének optimalizálása egyben a működési veszteségek folyamatos csökkentése. A vállalkozások fejlesztése során arra történik törekvés, hogy a humán erőforrás termelőenergiája minél nagyobb hányadában legyen fordítható az eredményt hozó munka végzésére.

Az humánenergia felhasználási hatásfokát csökkenti a munkavégzés során megjelenő, jelenlevő pszichoszociális kockázatokkal való megküzdés, megbirkózás energia igénye. Minél több és nagyobb kockázat terheli a munkavállalót, annál nagyobb energia kerül elvonásra az értékteremtő munkavégzéstől.

A munka hatásfokát rontó kockázatok egyik meghatározó fajtája az a kockázat csoport, amelyet pszichoszociális kockázatként azonosíthatók.

A munkavállaló alkalmazkodó képességétől függ, hogy a stressz hatása milyen lesz. Ezért természetes, hogy egyéni különbségek tapasztalhatók különböző embereknél ugyanolyan a körülmény miatt adott stressz-válaszaikban. Ezért tapasztalhatjuk, hogy ugyanazok a munkakörülmények például az egyik munkavállalónak tökéletesen megfelelnek, míg a másik egyszerűen nem képes elviselni. (pl. nagyméretű, közös légtérű, sok munkavállalót foglalkoztató irodahelyiségek)

A pszichoszociális kockázatok azonosítása során ki kell térni a megterhelések, valamint az igénybevételek vizsgálatára egyaránt.

Ezek a kockázatok és a cég működésének elemei között a szoros, egyértelmű kapcsolatok felderíthetők, sőt a folyamatos fejlesztési feszítés miatt fel is kell, hogy táruljanak. Azaz az ágazathoz tartozó vállalkozások veszteségei és a pszichoszociális kockázatok között összefüggés van.

Veszteségnek számít mindazon tevékenység, amely közvetlenül nem állít elő a vevő számára értéket, azt nem fizeti meg.

Ez alapján azt rögzíthető, hogy

- vannak olyan veszteségek, amelyek kockázatokat generálnak, illetve
- vannak olyan kockázatok, amelyek veszteségekhez vezetnek.

A veszteségek és a pszichoszociális kockázatok kapcsolatának elemzésének egy lehetséges módját az alábbi táblázat mutatja be

Veszteségfajta	Veszteség leírás	Kapcsolat jellege a pszichoszociális kockázatokkal
Tútermelés	A termék, szolgáltatás, információ a szükségesnél nagyobb mennyiségben kerül létrehozásra.	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti
Felesleges készletek	További feldolgozásra (mégmunkálás, döntés, engedélyezés, intézkedés stb.) váró anyag, adat, dokumentum, döntés, folyamat stb.	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti. (alacsony-, illetve a szűk keresztmetszetekben fizikai, pszichés túlterhelések jelennek meg)
Várákozás	A tevékenység végrehajtása akadályozva van, és ez alatt a szükséges tevékenységek nem kerül elvégzésre.	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti
Felesleges mozgás	Az ember minden olyan mozgása, amely a darabok/eszközök/ információk mozgatására irányul, és amely a külső és/vagy belső vevő számára nem teremt értéket.	Fizikai kockázatokat növeli, pszichoszociális kockázatok körét bővíti
Nem ergonomikus munka	A munkavállalóhoz nem, illetve rosszul illesztett munkafolyamatok.	Fizikai kockázatokat növeli, pszichoszociális kockázatok körét bővíti
Felesleges tevékenység	Minden olyan tevékenység, amely nem járul hozzá a vevő által elismert és elvárt használati érték megteremtéséhez.	Fizikai kockázatokat növeli, pszichoszociális kockázatok körét bővíti
Rossz kommunikáció	Adatok dokumentumok továbbítása olyan formában, amelyben azok egyáltalán nem használhatók, illetve az célszemély számára nem bírnak értékkel, feleslegesek.	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti
Hiba, javítás	Hibás termék vagy szolgáltatás előállítása, illetve kijavítása.	Meglévő, növekvő, bővülő kockázatok eredménye
Kihasználatlan emberi tudás	Az emberek tudása, ötleteik, javaslataik, kezdeményezéseik, aktivitásuk nem kerül fel-, illetve kihasználásra	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti
Szabályozatlanság, kiszámíthatatlanság	Hiányos, nem teljes körű, illetve rossz szabályozás	Pszichoszociális kockázatokat növeli, azok körét bővíti
Túlterheltség, túlterhelés	A standard munka hiánya, mennyiségben, intenzitásban túlterhelt munkavállalók, gépek és berendezések.	Fizikai kockázatokat növeli, pszichoszociális kockázatok körét bővíti

A munkavállalók megterhelése változásokat okoz az egyén szervezetében, azaz igénybe veszi azt. Az igénybevétel tehát a megterhelések következtében az érintett munkavállaló szervezetében kialakult, különböző jellegű, irányú, mértékű strukturális és/vagy fiziológiai változások összessége. Ezek a változások lehetnek reverzibilis, illetve irreverzibilis változások, melyek átmeneti, illetve tartós egészségkárosodáshoz vezetnek.

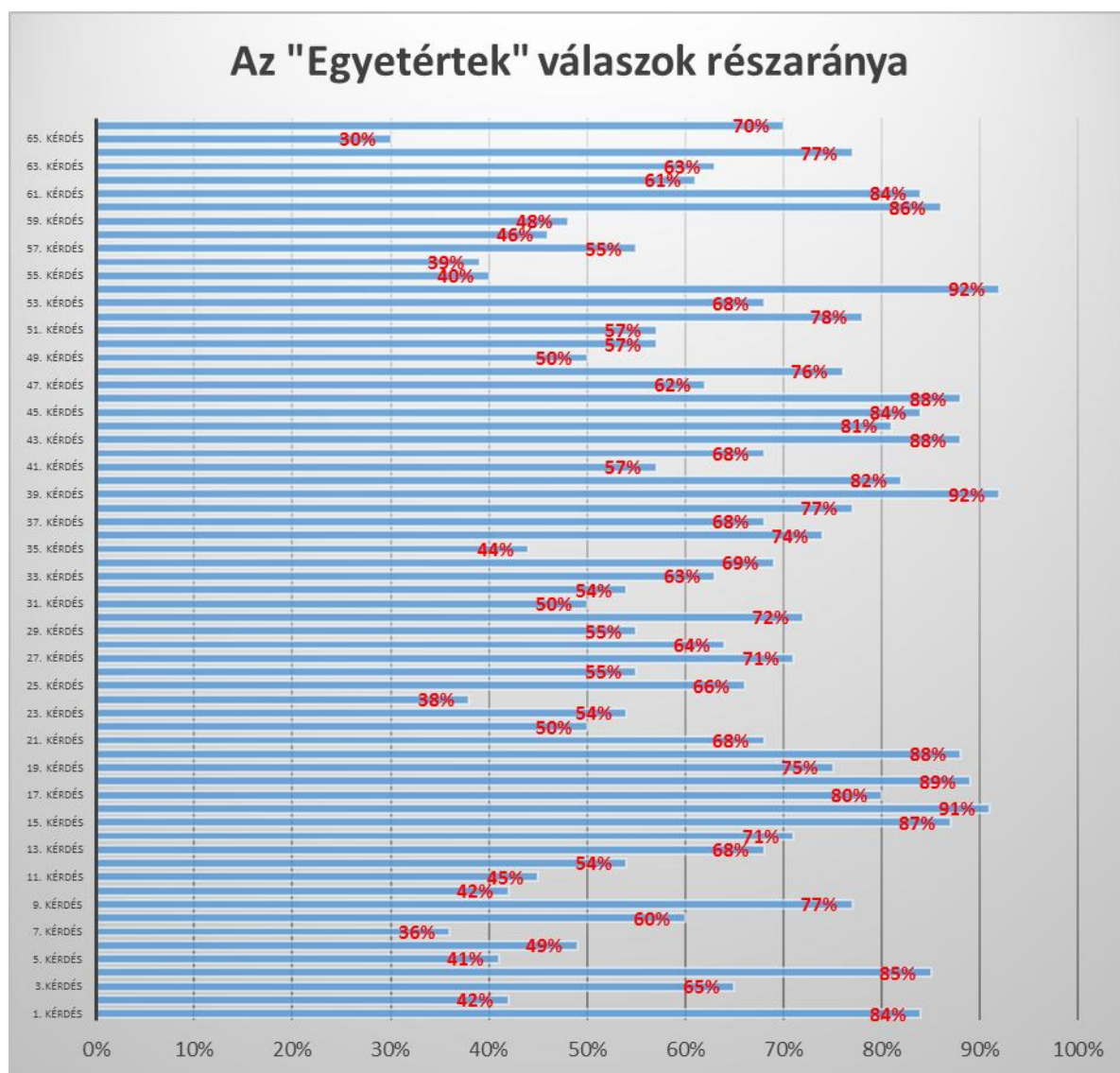
Az egészség átmeneti, illetve tartós, esetleg végleges hiánya a vállalat megfelelő szintű teljesítéséhez szükséges munkaidőalapot csökkenti, tervezhetetlenné teszi.

A humánenergia felhasználás határfoka, valamint vállalat munkaidőalapjának szempontjából lényeges, hogy a fellépő kockázatok kezelését mikor, és milyen eredményességgel tudja az ágazati vállalkozás megkezdni, illetve elvégezni.

A felmérés módszertana

A felmérés valamennyi munkatárs bevonásának történhet. A bevonás egy pozitív állításokat tartalmazó elektronikus, illetve nyomtatott felmérőlap kitöltésével, valamint személyes interjúk készítésével valósulhat meg.

A felmérőlap pozitív állításokat tartalmaz, mely állítással kapcsolatban a válaszadó dönt egyrészt arról, hogy szerinte az állítás igaz-e, avagy sem; másrészt pedig jelzi, hogy ez a nem megfelelő állapot mennyiben veszi őt igénybe.

Azok a válaszok, amelyek az állítás valóságtartalmát nem igazolják vissza, az ágazathoz tartozó, a felmérésben résztvevő vállalkozások működésében fellelhető zavarokra, nem-megfelelőségekre hívja fel a figyelmet. Ez külön kerülhet kiértékelésre, például az „igen” válaszok részarányának bemutatásával.

Az ábrán bemutatott példa egy ilyen „megfelelőségi térképet” mutat be, szemléletesen megjelenítve a leinkább problémás területeket.

A kiértékelés során egyrészt vizsgálatra kerül, hogy a nem megfelelőnek tartott állapot az egyén számára mekkora igénybevételt jelent.

A kiértékelés során az adott kockázati tényező valószínűségét a „nem” válaszok számaránya /%-a/ adja /maximális érték 100, legkevesebb érték 0 lehet/, míg a következmény a „nem” válaszok esetén a következőképpen kerül meghatározásra:

- Nem értek egyet, ez engem néha rossz érzéssel tölt el: 3
- Nem értek egyet, és ez engem gyakran feszítő érzéssel tölt el: 6
- Nem értek egyet, és ez engem állandó feszültségben tart: 10

Kockázati viszonszám= $N_{v1} \cdot 3 + N_{v2} \cdot 6 + N_{v3} \cdot 10$, ahol:

N_{v1} = „Nem értek egyet, ez engem néha rossz érzéssel tölt el” választ adók % - a.

N_{v2} = „Nem értek egyet, és ez engem gyakran feszítő érzéssel tölt el” választ adók % - a.

N_{v3} = „Nem értek egyet, és ez engem állandó feszültségben tart” választ adók % - a.

A szorzatok összege adja meg az adott pszichoszociális kockázati tényező kockázati viszonszámát. A maximális kockázati viszonszám ennek megfelelően 1000 számértéket vehet fel.

A felmérés adatainak értékelése

A felmérés eredményei alapján a következő szempontok figyelembe vételével célszerű eljárni:

Kockázati viszonzyszám	Súlyossági besorolás
750-1000	Azonnali intézkedés szükséges
500-749	Szűk határ idejű intézkedés szükséges
250-499	Figyelmet érdemlő, rövid-középtávú intézkedés szükséges
100-249	Ütemezett, közép - hosszú távú intézkedés szükséges
0-99	Szükséges figyelemmel kísérni, intézkedés csak a kockázati viszonzyszám emelkedése esetén szükséges.

Megjegyzés: A fenti táblázat értelemszerűen irányadó szempontként kezelendő, hiszen nem hagyható figyelmen kívül, ha az összlétszám mindössze 5%-t tartja állandó feszültségben valami (Ebben az esetben a kockázati viszonzyszám mindössze 50, azonban a tényleges érintettek nagymértékben vannak veszélyeztetve!)

A pszichoszociális kockázatok kezelésére, csökkentésére, minimalizálására minden esetben több lehetőség is kínálkozik. Ez alapvetően abból fakad, hogy a kezelés során gyújtópontba kerülhet a megterhelések csökkentése, azok jellegének, összetettségének átalakítása. De kezelhetjük a kockázatok az egyén igénybevehetőségének a növelésével, a vonatkozó kompetenciák fejlesztésével is. A pszichoszociális kockázatokkal kapcsolatosan célszerű előzetesen számba venni ezeket a lehetőségeket. A lehetséges beavatkozási területeket a ágazati vállalatok működése bizonyos szegmensei szerint az alábbiak szerint is, táblázat alkalmazásával is kijelölhetjük.

Állítás pl.: A vezetés rendszeresen értékeli a teljesítményemet							
Kockázati viszonzyszám: 430							
Javasolt beavatkozási terület							
Kommunikációs rendszer fejlesztése	Munkahelyi egészség-fejlesztési programok indítása	Ergonómiai programok indítása	Felkészültség, tudatosság fejlesztése	Szabályozások felülvizsgálata, fejlesztése	Karbantartás fejlesztés	Műszaki fejlesztés	További, részletesebb vizsgálatok kezdeményezése
☒			☒	☒			
Megjegyzés: A vezetői tevékenység tartalmának és hatásosságának fejlesztése a felső-, a közép vezetői-, valamint a közvetlen munkairányítók vonatkozásaiban.							

A vezetésnek meg kell tervezni és el kell indítania az általa szükségesnek tartott beavatkozásokat.

4. Munkavédelmi felülvizsgálat.

A kockázatfelmérés egy részletes, átfogó képet ad az adott szervezet munkavédelmi helyzetéről.

4.1. A Munkavédelmi felülvizsgálati űrlap

A munkavédelmi felülvizsgálati űrlap segítségével konkrét munkakörök munkavédelmi helyzetét, illetve a helyzetben bekövetkezett változásokat tudjuk nyomon követni.

A felülvizsgálati űrlap az adott munkakör legjellemzőbb, lehetséges kockázatait hivatott azonosítani.

Az űrlap a megfelelő, megkövetelt állapotot írja le. A felmérést végző feladata, hogy eldöntse, az állítás igaz, avagy nem. Amennyiben nem látja igazoltnak a megfelelőséget, rögzíti a nem-megfelelőséget, röviden leírja, és megfogalmazhatja az általa javasolt, a nem-megfelelőséget felszámoló intézkedés tartalmát. Ezzel a feltárt nem megfelelőség leírása mellett az űrlap lehetőséget ad a konkrét beavatkozási javaslat megtételére is.

4.2. Tevékenység kockázatértékelési űrlap

A felülvizsgálati űrlapot egészíti ki a Tevékenység kockázatértékelési ellenőrző kártya. Az ellenőrző kártyák az adott munkakörökre jellemző tényezők figyelembe vételével, egyedileg lettek összeállítva.

A kártyát kitöltheti a felülvizsgálatot végző is, de az adott munkakörben foglalkoztatott munkavállaló is. Az ellenőrző kártya használatának alapjai:

A munkatevékenység lépésekre bontása (Minden munkatevékenység, munkafolyamat egymást követő lépésekből épül fel, amelyek együttesen a munka végzés célját valósítják meg. Minden lépésnek vannak, illetve lehetnek veszélyei, illetve végzésük közben egészségkárosodások és/vagy balesetek következhetnek be. Értelemszerűen vannak olyan lépések, amelyek több, más lépések viszont kevesebb veszéllyel járnak. Fontos, hogy az összes szóba jöhető lehetőséget képesek legyünk feltárni. Az egészségkárosodásokat, baleseteket potenciálisan okozó veszélyforrások felismerésével, érvényre jutásukat megakadályozó intézkedések meghozásával azonban közelebb kerülhetünk az egészséget nem veszélyeztetető, biztonságos munkavégzés gyakorlatához.)

A kártya bal oldalán – gondolatébresztő szándékkal – felsorolásra kerülnek az adott munkakörre legjellemzőbb, lehetséges veszélytényezők.

A munkatevékenységet alkotó lépések előfordulásuk sorrendjében való végig gondolása. Minden körül határolt lépés egy határozott válasz arra, hogy a munkatevékenység végzése során annál a lépésnél pontosan mit kell tenni. Ebből következik, hogy a lépések leírása mindig cselekvést kifejező igével kell, hogy kezdődjön.

A kockázati tényezők meghatározása, potenciális balesetek megnevezése, leírása

A munkatevékenység meghatározott adott lépése során a lehetséges kockázatokat eredményező tényezők azonosítása. Az ellenőrző kártyán rögzített potenciális egészségkárosító, baleseti lehetőségek, veszélyforrások és a munkatevékenység adott lépésének egymáshoz rendelésével ez rögzítésre kerül. (

A megelőzés javasolt módja.

A munkatevékenység lépésénél feltárt veszélyforrással kapcsolatos megelőzésre a munkavállaló konkrét javaslatát is megfogalmazza és rögzíti a kártyán.

4.3. Felülvizsgálati jegyzőkönyv.

A felülvizsgálati jegyzőkönyvben kerülhetnek rögzítésre a feltárt nem-megfelelőségek. A jegyzőkönyv fejlécében rögzítésre kerül az adott munkakör, valamint az a szempont, amelyre a nem-megfelelőség irányul. (Ezek: munkafeladat, munkaeszközök, fizikai munkakörnyezet, veszélyes anyagok és keverékek, személyi alkalmaság, gépek és berendezések, pszichoszociális igénybevétel, vészhelyzetek kezelése)

A jegyzőkönyv tartalmazza a nem-megfelelőség leírását, az indoklást, a felülvizsgálatot végző intézkedési javaslatát. A felülvizsgált terület vezetője ennek alapján nyilatkozik az ő általa meghozandó intézkedés tartalmáról. A jegyzőkönyvben rögzíthető az utókövetés, a vezetés által meghozott intézkedés megfelelőségének, végrehajtásának az ellenőrzés eredménye is.